

Min Aarts
Korthals Ehw.

ZEER GEHEIM

1a
L

MINISTERRAAD
Nr. 2431

Ex. nr. 10

Notulen van de vergadering
gehouden op vrijdag 6 november 1959 in de Trêveszaal, aan-
gevangen 's morgens om tien uur en 's middags voortgezet.

Aanwezig: De minister-president De Quay en de ministers
Van Aartsen, Beerman, Cals, Klompé, Korthals,
Luns, De Pous, Van Rooy, Toxopeus, Visser en
Zijlstra (Afwezig is minister Marijnen).

Tevens zijn aanwezig de staatssecretarissen
Roolvink (bij de punten 2 a en b) en Schmelzer
(bij de punten 2 a en b).

Secretaris: J. Middelburg.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

- a. Vragen van het Kamerlid Roemers over citeren van ver-
trouwelijke notulen (Brief van de staatssecretaris van
Sociale Zaken en Volksgezondheid dd. 4 november 1959,
nr. 2409, met bijlagen).

Minister De Pous wijst met betrekking tot dit punt op de volgende moeilijkheid. Van de bespreking op 24 augustus met de Stichting van de Arbeid zijn door twee ambtenaren notulen gemaakt, welke naar de Stichting van de Arbeid zijn gezonden. Hierover zijn twee brieven ontvangen. Ten aanzien van deze notulen is in de volgende bespreking geen goedkeuring voorgesteld, omdat dit bij ad hoc besprekingen niet gebruikelijk is. Spreker meent daarom, dat het moeilijk is het antwoord op de desbetreffende vraag in de voorgestelde vorm te stellen.

Staatssecretaris Roolvink antwoordt, dat het bezwaarlijk is in het antwoord te doen als of er geen stukken zijn. In de tweede vergadering is de betrokken bestuurder van het NVV ook begonnen met een half uur over de materie te spreken, waarop de amendementen op de notulen betrekking hadden. De minister van Economische Zaken heeft namens de regering hierop gereageerd.

De minister-president stelt na enige verdere discussie voor, dat minister De Pous en staatssecretaris Roolvink samen overleggen om tot het antwoord op de vragen te komen. De raad stemt hiermede in.

De minister-president heeft een brief van het NVV ontvangen over dezelfde kwestie; hij is voornemens het NVV naar het antwoord op de vragen van het Kamerlid Roemers te verwijzen. Minister Zijlstra acht het onjuist

als de ...

serius door:
Minister
A.
D.P.V.

3. Buitenlands beleid

*Zie ook notulen
nr. 18/11 '59, blz. 20
p. 189, 4/12 '59,
blz. 3, p. 2 d.*

a. Onderhandelingen inzake onderzoekcentrum Euratom (Brief van de minister van Buitenlandse Zaken dd. 3 november 1959, nr. 151225, met bijlagen, zie notulen m.r. 30 oktober 1959, punt 3 e)

Minister Luns zou de onderhandelingsdelegatie heel beperkt willen houden. Minister De Pous acht de instructie voor de delegatie van veel belang.

Minister Klompé is bevreesd, dat Nederland door in te gaan op de suggestie om tot associatieovereenkomsten met Euratom te komen beetgenomen wordt, als men het ziet tegen de achtergrond van ons streven om tot vestiging van een onderdeel van de Europese gemeenschappen in ons land te komen. Minister Luns heeft bij de persconferentie (na afloop van de bespreking met de voorzitter van de Euratomcommissie Hirsch) gesproken over de vestiging van het Euratomcentrum in Petten, waarbij hij ook de 600 man personeel voor Euratom heeft genoemd. Intussen heeft hij van zijn Belgische ambtgenoot Wigny vernomen, dat de Euratomcommissie ook een associatieovereenkomst voor de reactor in Mol voorbereidt.

Minister Cals heeft in de vorige vergadering reeds zijn ongerustheid over de ontwikkeling tot uiting gebracht. Bij de bespreking heeft dr. Hirsch verzuimd aan de ministers Luns en De Pous te zeggen, dat men associatieovereenkomsten met nog drie andere plaatsen (waaronder Mol en Stuttgart) wil afsluiten. Blijkens een telegram van Linthorst Homan van 31 oktober zou ook de algemene competentie voor de Euratomreactor in Petten van de baan zijn. Aangezien de vertegenwoordigers van het RCN zich steeds verzet hebben tegen een Euratomcentrum in ons land, zou spreker niet te veel vertegenwoordigers van het RCN in de onderhandelingsgroep willen opnemen.

Minister Luns licht toe, dat bij de besprekingen die in Brussel zijn gevoerd de Nederlandse delegatie gebonden was, omdat zij moest insisteren op de verdelingsleutel, die voor Ispra was vastgesteld, hetgeen voor Petten betekende, dat dit de Euratombegroting te boven zou gaan.

Minister De Pous herinnert eraan, dat de ministerraad steeds de eis heeft gesteld, dat het RCN ook in Petten moest blijven. Intussen is bij de behandeling van sprekers begroting in de Kamer ook het geluid vernomen de zaak in Petten geheel aan Euratom over te dragen.

Minister Luns meent, dat het resultaat van de besprekingen in Brussel niet zo somber is, als minister Cals vreest; dr. Hirsch wil in Petten ook wel een grote zaak voor Euratom hebben. Bovendien moeten de onderhandelingen nog beginnen.

De minister-president stelt de vraag wanneer de instructie voor de onderhandelingen gereed is. Hij stelt voor, dat deze in de volgende vergadering zal worden vastgesteld. Minister De Pous stelt voor, dat de minister-president aan mr. Fock verzoekt om met de betrokken ambtenaren

een concept-instructie op te stellen. De raad besluit aldus.

Minister De Pous stelt de vraag of men vasthoudt aan de afwijzing van de gedachte om de gehele zaak in Petten over te dragen. Minister Klompé heeft al eerder gezegd, dat zij het beter zou vinden als het geheel in Petten aan Euratom werd overgedragen, waarbij werd vastgelegd, dat Nederland een optie heeft op het gebruik van 20% van de capaciteit. Minister Luns merkt op, dat dit een geheel andere opzet is. Het is een zwaarwichtige beslissing; Euratom zou dit aanbod echter niet kunnen weigeren. Minister Cals acht het eveneens een zwaarwichtige beslissing, als Nederland zich alleen tot associatieovereenkomsten zou beperken. Minister Luns zou aan dr. Hirsch willen laten weten, dat in geval de overeenkomst met Euratom zeer beperkt zou uitvallen de Nederlandse regering opnieuw zal overwegen of de zaken in Petten geheel aan Euratom zullen worden aangeboden.

Minister Zijlstra stelt voor, dat minister De Pous zich in zijn antwoord in de Kamer terzake in de grootst mogelijke vaagheid hult (wat ook gewoon is zolang men in het stadium van onderhandelingen verkeert) en dat in de volgende vergadering een besluit hierover wordt genomen. De raad stemt hiermede in.

Minister Zijlstra wijst vervolgens nog op de complicatie, dat het RCN een kleine reactor naast de hoge flux reactor wil plaatsen. Spreker merkt hieromtrent op, dat bekend moet zijn of dit van invloed is op de kwestie van de voisinage. Daarnaast is in de vorige vergadering besloten, dat het RCN bekeken zal worden. Spreker wil een helder overzicht hebben, voordat de regering kan beslissen een additioneel bedrag voor dit doel beschikbaar te stellen. Minister De Pous merkt op, dat de kleine reactor in drie dagen verplaatst zou kunnen worden. De bouw van deze nieuwe reactor is van belang, omdat de deskundigen in Petten thans niet voldoende te doen hebben. Minister Zijlstra heeft prof. Sizoo, die curator is van het RCN, gevraagd naar zijn oordeel over de kleine reactor, maar deze wist van dit plan niets af.

3 b. De defensie-inspanning en de Amerikaanse hulp

Minister Luns wijst op de tendentie bij de Amerikanen om de militaire hulp aan Europese landen aanzienlijk te verminderen, hetgeen ook van invloed zal zijn op ons toekomstig defensieplafond. Spreker deelt voorts mede, dat het onderzoek van de Belgische defensie in het kader van de annual review der NAVO een moeilijke zaak is geweest. Nadat België aanvankelijk had laten weten tot een vrij aanzienlijke verhoging van de begroting te zullen overgaan, heeft de minister van Financiën medegedeeld, dat de defensieuitgaven verminderd zouden worden, waarbij men thans op een jaarbedrag van f. 1615 mln is gekomen.

Minister Visser ...